

Handläggare:

Bosse Dannert Tel 08-508 18 040

Till Söderortsvisionen

Ansökan om fortsatta utvecklingsmedel 2013

Lokala utvecklingsprojekt i stadsdelarna Hökarängen, Fagersjö och delar av centrala Farsta

Delprojekt 1	Sociala insatsgrupper för unga
Delprojekt 2	Fammen
Delprojekt 3	Älskade, förbannade tonåring
Delprojekt 4	Disa grupper
Delprojekt 5	Adekvata insatser för långvarigt bidragsberoende
Delprojekt 6	Socialt nätverk för personer med missbruksproblem

Sökande *Farsta stadsdelsförvaltning*

.....
Steinunn Á Håkansson, stadsdelsdirektör

Bakgrund

I ansökan för 2012 redogjordes för bakgrunden och de sex projekten.

Bakgrunden och projekten presenteras här något nedkortat.

Vid boendedialogerna i stadsdelarna Hökarängen, Fagersjö och Farsta strand framförde de boende behov av förbättringar i frågor om trygghet, arbete, utbildning och fritidsverksamheter för barn och ungdomar.

Stadsdelsförvaltningen har i samarbete med berörda bostadsbolag och facknämnder, genomfört ett omfattande program för att möta de boendes önskemål om en förbättrad boendemiljö.

Stadsdelsförvaltningen har identifierat ett antal problemområden i berörda stadsdelar, där *särskilda satsningar* behöver genomföras för att motverka socialt utanförskap och segregation.

Stöd behövs bland annat till arbetslösa för att förbättra möjligheterna att kvalificera sig på arbetsmarknaden, stöd till ungdomar som riskerar asocialitet och kriminalitet, förbättrade insatser mot psykisk ohälsa hos unga och stöd till personer som efter lång tids missbruk försöker upprätta ett socialt sammanhang utan alkohol och droger. Dessa behov av stöd är störst i stadsdelarna Hökarängen, Fagersjö och delar av centrala Farsta. Socioekonomisk statistik och ett högt ohälsotal, visar att i dessa stadsdelar finns hög risk att fastna i arbetslöshet, familjeproblem och missbruk.

Utvecklingsprojekten

Stadsdelsförvaltningen vill utifrån de sex olika delprojekten, som är direkt riktade till högriskgrupper, utveckla modeller och metoder på individnivå.

De projekt vi söker fortsatta utvecklingsmedel för är var och ett för sig separata och avgränsade, men utgör tillsammans en sammanhållen kedja av insatser utifrån ett helhetsperspektiv. En koordinator har överblick och en koordinerande funktion mellan de olika projekten.

Farsta stadsdelsförvaltning söker fortsatta utvecklingsmedel för 2013

Delprojekt I Sociala insatsgrupper för unga

Sociala insatsgrupper är en metod att stödja unga som riskerar att hamna i kriminalitet. Initiativ till satsningen kommer från länspolismästaren och regeringen. Tanken är att samverkan ska utvecklas på ett mer strukturerat sätt så att rätt myndighet gör rätt sak och i rätt ordning. En kartläggning genomförs utifrån olika situationer: Unga som skolkar, brukar alkohol och droger mm, förstagångskriminella, upprepade allvarlig kriminalitet, personfarlig kriminalitet och personer som är dömda som vill bryta med sitt gäng.

Lotsar koordinerar insatsen och kommunikationen mellan aktörerna. Lotsarna har tät kontakt med den unge, familjen och övriga parter: skola, socialtjänst, polis och fritid har ett nära samarbete. Projektet ska pågå i tre år. Det tredje året implementeras projektet i ordinarie verksamheter.

Hur genomförandet av projekt "Sociala insatsgrupper" har påbörjats

Hur arbetet ska organiseras och ordnandet av arbetsplats påbörjades i augusti 2012 och är till stora delar genomfört. Som projektledare kommer Familjestödsenhetens chef att ingå. Som förberedelse för projektet har de kontakter som behövs upprättats, viktig bakgrundslitteratur har inlästs, m m. Rekryteringen av lotsar pågår. Det behövs en man och en kvinna för att uppnå bästa kontakt med ungdomarna. Gensvaret var mycket stort med många sökande, vilket ger god möjlighet att välja ut lämpliga personer till projektet. En kvinnlig lots är nu anställd. Fortsatt rekrytering av den manliga lotsen pågår och är inom kort genomförd.

Delprojekt 2 **Famnen**

Farsta stadsdelsförvaltning ingår tillsammans med landstinget och utbildningsförvaltningen i samarbetsprojektet "Modellområden". Syftet är att förbättra tillgängligheten till insatser mot psykisk ohälsa och få fram praktiskt fungerande modeller för arbete och samverkan. Projektet omfattar barn och ungdomar 0-18 år.

Famnen - en öppen mottagning

Projekt *Famnen* är en fortsättning av projektet "Modell-områden" och ett försök att omsätta detta projekts idéer och erfarenheter i praktisk handling.

Famnen kan på ett kort sätt beskrivas som en öppen mottagning, steget före barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Innan specialister blivit aktuellt, i den så kallade "Första linjen", ska bedömning göras. Behandling av lindrig till måttlig psykisk ohälsa kan ges och vissa förebyggande insatser erbjudas. Insatserna ges i ett tidigt skede. Vården och stödet ska i möjligaste mån ske i barnets närmiljö, i samarbete med föräldrar, skola och socialt nätverk.

Famnen genomförs i samverkan mellan Farsta stadsdelsförvaltning, primärvården/Carema vårdcentral och skolorna i Farsta och ska implementeras i ordinarie verksamhet. Verksamheten ska präglas av hög tillgänglighet och en strävan att anpassa innehållet efter målgruppens behov.

Det förebyggande arbetet sker genom att identifiera sociala och medicinska riskfaktorer och utifrån Famnens samlade breda kompetens erbjuda barn/ungdomar/föräldrar hjälp och insatser av lämplig profession. Under projekttiden ska socialtjänst och primärvård dela lokaler på Caremas vårdcentral i Farsta.

Famnens viktiga samarbetspartners inkluderar öppna förskolan, förskolor, elevhälsoteamen, barnmorskemottagningen, barnvårdscentralen, BUP och vuxenpsykiatri. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL bidrar med fortbildning, konferenser för erfarenhetsutbyte, forskningskoppling samt ser till att erfarenheterna sprids nationellt. SKL bistår även med en övergripande projektledning (temaledare). Projekt *Famnen* ska pågå under tre år med start hösten 2012 och ska successivt implementeras i ordinarie verksamhet. *Se vidare ansökan för 2012.*

Hur genomförandet av "projekt Famnen" har påbörjats

Carema Vårdcentral har under hösten rekryterat två psykologer med specialkompetens med inriktning på barn med psykisk ohälsa. En läkare på vårdcentralen är knuten till Karolinska Institutet och har påbörjat ett forskningsuppdrag på 20 % för att ta reda på hur man bäst pratar med barn om föräldrars sjukdom.

De övriga förberedelserna kunde sätta igång i slutet av augusti 2012. En styrgrupp, en referensgrupp och en projektarbetsgrupp har tillsatts. Som en start på det nödvändiga samarbete som behövs i projektet, har ett informerande seminarium hållits. Samtliga chefer och medarbetare för verksamheter, som berör barn och ungdomar i Farsta var inbjudna. Dessa samarbetsseminarier kommer att hållas kontinuerligt under projekttiden.

Syftet med dessa seminarier är att informera om *Famnens* verksamhet samt utbyta erfarenheter. En broschyr, riktad till alla Farstabor, har tagits fram. I projektets kärnfråga, den praktiska metodutvecklingen, har ett detaljerat flödesschema för arbetets gång, utarbetats.

Tillgängligheten och att hamna rätt är avgörande för att insatserna ska ge bästa resultat. Språkkunskaper är viktiga. Personalen i Famen behärskar spanska, ryska, arabiska, persiska, engelska och svenska. Som ett led i metodutvecklingen planeras i januari en utbildning för två medarbetare i metoden "Circle of Security".

Delprojekt 3 Älskade, förbannade tonåring

Forskningen visar att det bästa förebyggande arbetet man kan göra när det gäller att barn och ungdomar ska få en trygg uppväxt är att stötta föräldrarna i sitt föräldraskap. Flera stödgrupper ska erbjudas föräldrar till tonåringar i Hökarängen, Fagersjö och delar av centrala Farsta. *Älskade förbannade tonåring* utgår från en rad vardagssituationer som de flesta tonårsföräldrar kan känna igen. I de stödgrupper som planeras får föräldrarna hjälp av en rad konkreta verktyg som visar på hur man lotsar sin tonåring i olika situationer. Personal inom stadsdelsförvaltningens familjestödsenhet utbildas i metoden "Älskade förbannade tonåring". Därefter startas stödgrupper för tonårsföräldrar.

Hur genomförandet av "Älskade, förbannade tonåring" har påbörjats

Den utbildning som behövs för att genomföra projektet har fördröjts. Projektet kommer att starta i början av 2013. De tidigare beviljade medlen bekostar projektet för detta år.

Delprojekt 4 DISA-grupper

Farsta stadsdelsområde har den högsta andelen flickor med psykisk ohälsa. I arbetet med att förebygga stress och nedstämdhet hos flickor på högstadiet kommer därför familjestödsenheten att under projekttiden genomföra så kallade DISA-grupper i Hökarängsskolan och Kvickentorpsskolan.

DISA (*Din Inre Styrka Aktiveras*) hjälper tonåringarna att bli medvetna om hur de tänker, känner och vad de gör och hur detta påverkar det egna måendet.

DISA metoden är manualbaserad och flickorna träffas vid 10 tillfällen.

Fältassistenter som deltar i projektet, får möjlighet till relationer med ungdomarna, vilket är värdefullt i det fortsatta förebyggande arbetet.

Hur genomförandet av "DISA-grupper" har påbörjats

Förberedelsearbetet påbörjades i augusti 2012. Möten med elevvårdsteamerna har genomförts. Lärare och elevvårdsteam väljer ut flickor till DISA-gruppen. Hittills har en DISA-grupp startat i Kvickentorpsskolan.

Delprojekt 5 Adekvata insatser för långvarigt bidragsberoende

Vid jämförelse av socioekonomiska faktorer för de tio stadsdelarna inom Farsta stadsdelsområde, utmärker sig stadsdelarna Hökarängen och Fagersjö negativt. I Hökarängen är 7,1 % och i Fagersjö är 9,1 % beroende av ekonomiskt bistånd. Ohälsotalet är högst i Hökarängen medan Fagersjö har den högsta arbetslösheten. Stadsdelsförvaltningen har genomfört en snabbstudie där slutsatsen är att risken för fortsatt bidragsberoende är hög.

Många med försörjningshinder är kvinnor som är sjuka eller har psykisk ohälsa. Många har komplicerade sociala förhållanden och missbruk. I Hökarängen, bär flera på ett socialt arv då de växt upp i familjer med föräldrar som varit långvarigt bidragsberoende. Trots insatser från arbetsförmedlingen, försäkringskassan, landstingets psykiatri, jobbtorget och stadsdelsförvaltningens socialtjänst har resultaten ofta inte blivit de avsedda. Det behövs en fördjupad analys, medicinsk och psykologisk bedömning, yrkesvägledning, coaching, m m. Denna ska genomföras i samverkan med arbetsförmedlingen, försäkringskassan och jobbtorget. Efter en behovsanalys på individnivå genomförs en omvärldsanalys med inventering av insatser som tidigare visat sig ge goda resultat. Sedan ska nya insatser och adekvata rehabiliteringsinsatser utvecklas.

Hur genomförandet av projektet "Adekvata insatser för långvarigt bidragsberoende" har påbörjats

En projektmedarbetare är tillsatt och genomför en noggrann och omfattande kartläggning med inriktning på invånare i Fagersjö och Hökarängen. Metoden är att undersöka så kallade handläggarkretsar inom försörjningsstöd. Kartläggningen görs till att börja med på ett individuellt plan. Anledning till långvarigt beroende av försörjningsstöd undersöks. När underlaget blivit större kan slutsatser dras utifrån ett grupperspektiv.

En stor del av de som bor i Fagersjö eller Hökarängen i den undersökta kretsen, visade sig, som väntat, ha en problematik med missbruk och låg ersättning från Försäkringskassan. I flera fall var de sökande sjukskrivna utan att ha någon ersättning, ofta var anledningen psykisk ohälsa.

Kartläggningen har som en sideeffekt kunnat visa att boendeförhållanden i flera fall varit oklara och redovisats felaktigt, vilket kunnat innebära avslag på ansökan. Ett kommande steg blir att se vilka insatser som gjorts för långtidsarbetslösa under åren 2002 och framåt. En särskild genomgång av de som bor i Hökarängen och Fagersjö kommer då att genomföras.

Delprojekt 6 Socialt nätverk för personer med missbruksproblem

Farstabornas ohälsa är i hög grad kopplad till socialt utanförskap och missbruk av alkohol och droger. Ca 300 personer i Farsta beviljas stödinsatser för drog- och alkoholproblem varje år. Enligt socialförvaltningens kartläggning har Farsta stadsdelsområde störst andel missbrukare i staden.

En missbruksbehandling innefattar en kedja av insatser från olika vårdgivare och pågår oftast under lång tid. Inom eftervården finns program för arbetsträning. Efter arbetsträning och praktik remitteras personen vidare för kontakt med jobbtorg och arbetsförmedling.

En kritisk punkt i vårdkedjan är då behandlingen övergår i eftervård och personen återvänder till sitt vardagliga liv och eget boende. Det uppstår fri tid där personen är utan organiserad sysselsättning. Den som missbrukat under längre tid saknar sociala kontakter utanför missbrukarkretsarna. Ca 30 % av de som genomgått vård och behandling återfaller i missbruk kort efter avslutad behandling. Bedömningen är att huvudorsak är just brist på drogfria sociala kontakter och sysselsättning. Det som behöver förstärkas är positivt socialt stöd och sysselsättning under denna fas i rehabiliteringskedjan. Stadsdelsförvaltningen vill därför i projektform prova en stödform som erbjuder alternativa sociala kontakter, stöd att etablera ett nyktert socialt nätverk och fritidssysselsättning i en drogfri hemmiljö.

Projektet ska prova en metod med personligt kontaktmannaskap med syfte att erbjuda fritidssysselsättning och sociala aktiviteter på kvällar och helger.

Ett syfte är att se om antalet avbrutna rehabiliteringar minskar.

Projektet bygger på ett nära samarbete med föreningen Bästa Svängen. Föreningen har ett fyrtiotal medlemmar och stödjer personer i socialt utanförskap, missbruk och psykisk ohälsa. Under en tvåårsperiod ska projektet erbjuda tjugo personer kontakt samma dag som de skrivs ut från behandling.

Hur genomförandet av projektet "Socialt nätverk för personer med missbruksproblem" har påbörjats

Projektet har undersökt den kedja av resurser som finns tillgänglig i Farsta för stöd till missbrukare som vill komma ifrån sitt missbruk och hur övergången mellan de olika länkarna fungerar. I rehabiliteringen ingår behandling, boende, sysselsättning, social fritid, kontakt med olika vårdgivare, juridiska frågor etc. För en lyckad rehabilitering krävs att det inte blir ett avbrott mellan de olika länkarna och stegen. Det behövs en tät uppföljning vid de kritiska punkterna och att snabba insatser sätts in. Ett avbrott som ändå uppstår ska vara så kort som möjligt.

Projektet har visat, genom sin möjlighet att rycka in även utanför kontorstid, att personer kunnat återföras till planerade insatser i rehabiliteringen.

Den öppna sociala verksamheten utvecklas och blir mer känd, vilket fått till följd att personer i grannskapet bidragit med frivilligt arbete. Till exempel skänks regelbundet färskt matbröd av en bagare som sympatiserar med föreningen.

KOSTNAD FÖR PROJEKTEN

Kostnadsberäkning för tre år lämnades in vid ansökan för 2012.

Medlen förbrukas med förskjutning så att projekten kan pågå i tre år.

Budget för 2013

kr

1 Sociala insatsgrupper

Ungdomslotsar 2,0 tjänster 900 000

2 Fammen

Kuratorer 2 x 0,5 550 000

Projektledare/administratör 0,5 386 000

Lokalkostnad, inventarier 76 000

Utbildning: Connect, Circle of Security, handledning 63 000

IT, journalsystem, telefon 29 000

3 Älskade, förbannade tonåring

25 000

4 DISA grupper

Personalkostnad för 100 timmar per år 25 000

5 Adekvata insatser för långvarigt bidragsberoende

2,0 tjänster 1 029 600

6 Socialt nätverk för personer med missbruksproblem

1,5 tjänster 566 000

Koordinator för delprojekt 5 och 6 0,5 tjänst 225 000

TOTALT ANSÖKTA MEDEL

3 874 600

MEDFINANSIERING

Carema vårdcentral står för lokalkostnad, personalkostnad för en legitimerad psykoterapeut, en läkare som är specialist i allmänmedicin och en socionom med mångårig erfarenhet av socialt arbete

Farsta stadsdelsförvaltning står för arbetsledning, administrativt stöd, handledning och lokalkostnader. Viss personalkostnad för socialsekreterare, telefoni, datorer och broschyrer.